

དེབ་བཅུ་གསུམ་པ།

ཆོག་མཆོག་མཁའ་ཆེན་གཞན་དགའི་གསུང་འབུམ།

༡༡།གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་གྱི་མཆན་
འགྲེལ་བཅུགས་སོ།།

སི་ཁྲོན་དཔེ་སློན་ཆོག་མཁོ་ལ།   སི་ཁྲོན་མི་དེགས་དཔེ་སློན་ཁང་།

དེབ་བརྩ་གསུམ་པ།

ཇོ་གས་ཆེན་མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་གསུང་འབུམ།

༄༅།།གཞུང་ཆེན་བརྩ་གསུམ་གྱི་མཆན་
འགྲེལ་བཞུགས་སོ།།

图书在版编目 (CIP) 数据

十三部大论注释 / 佐钦·贤嘎著. — 成都: 四川民族出版社, 2006. 12

ISBN 978-7-5409-3365-4

I. 十... II. 佐... III. ①佛教哲学②佛经—注释
IV. B94

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2006) 第 142188 号

十三部大论注释 (13)

佐钦·贤嘎 著

出 版 人: 罗 勇

总 策 划: 仁真塔兴 土登言扎

主 编: 格 扎

副 主 编: 曲 培

责任编辑: 扎 西 白玛次成

封面设计: 扎 西 白玛次成

文字录入: 曲 培 泽仁罗珍

出版发行: 四川出版集团 四川民族出版社 (成都市三洞桥路 12 号)

印 刷: 成都蜀通印务有限责任公司

成品尺寸: 148mm×210mm

印 张: 6.125

字 数: 106 千

版 次: 2006 年 12 月第一版

印 次: 2006 年 12 月第一次印刷

印 数: 0001~2500 册

书 号: ISBN 978-7-5409-3365-4/B·102

定 价: (全套 1~13 册) 220.00 元

དེབ་བཅུ་གསུམ་པའི་དཀར་ཆག

ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཆན་འབྲེལ་

བཞུགས་སོ། ། ..... (༡)

དབྱུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཆན་འབྲེལ་

བཞུགས་སོ། ། ..... (༡༩)

དང་པོ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུར་བཅད་པ། ..... (༡༩)

གཉིས་པ། རྒྱལ་པའི་ལེའུར་བཅད་པ། ..... (༢༤)

གསུམ་པ། དེ་ཁོ་ནའི་ལེའུར་བཅད་པ། ..... (༣༢)

བཞི་པ། གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ལེའུར་བཅད་པ། ..... (༤༢)

ལྔ་པ། ཐེག་པ་སླ་ན་མེད་པའི་ལེའུར་བཅད་པ། ..... (༥༤)

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྔ་མའི་བསྟན་བཅས་ཞེས་བྱ་བའི་

མཆན་འབྲེལ་བཞུགས་སོ། ། ..... (༥༩)

སྐབས་དང་པོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པ། (༥༩)

སྐབས་གཉིས་པ། བྱང་ཆུབ་བསྟན་པ། ..... (༡༢༢)

དེབ་བརྒྱ་གསུམ་པ། རྩོགས་ཆེན་མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་གསུང་འབུམ།

སྐབས་གསུམ་པ། ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། .....(༡༩༩)

སྐབས་བཞི་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤོན་ལས་མཛད་པ་

བསྟན་པ། .....(༡༥༧)

སྐབས་ལྔ་པ། བན་ཡོན་བསྟན་པ། .....(༡༥༩)

༡༡། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་
 བའི་ཆེག་ལེན་པ་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 མཆན་འབྲེལ་བཟུགས་སོ། །

༡༡། ཁྱུ་ལ་ཤད་ཤ། རྩ་མུ་རྩ་མུ་བའི་མི་ག་ལྟ་ལྟ་ལྟ་ ཤད་
 ཤད་ཤ། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆེག་
 ལེན་པ་བྱས་པ། མཐོན་པོ་བྱས་པ་ལ་ལྷག་འཆལ་སོ། །ཤེས་
 རས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མངས་པའི་སྒྲིགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡོངས་ཀྱི་
 སྒྲིགས་པར་བྱ་ཞིང་གཞན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 གནས་ཡོངས་སྒྲིགས་པས་རབ་རྒྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་འགའ་ཞིག་ནི་
 མཐོན་སྒྲིགས་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་མཆན་ཉིད་
 ཀྱི་སྒྲིགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ། བྱེད་པར་འདོད་ནས་བཞུན་
 བཅོས་འདི་བཅུ་མས་སོ། །ཡུལ་ཐ་དད་པའི་སྒྲིགས་ནི་མ་ཡིན་ན་
 ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །ཅི་རེ་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་ཉིད་རྣམ་
 པར་དབྱེད་ཀྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ན་མོན་ཏེ་འདི་དག་ཅུ་བཅུ་ད་
 ཡིན་ཞེ་ན། མང་པོ་རྣམས་ལས་བཀོལ་ནས་གཉིས་སྒྲིགས་པར་དབྱེ་
 བ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་སྒྲིགས་པ་

ནམ་པར་བཞག་པ་མཛད་དོ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་
 བཟུ་ན་ནམ་པ་གཉིས་ལྷུ་ཤེས་པར་བྱ་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་རྒྱ་གནས་ཡོངས་ལྷུ་...
 རྒྱར་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བཟུས་...
 པ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་གང་གིས་བཟུས་པའི་འཁོར་
 བ་དང་ལྷ་དང་ལས་འདས་པ་དག་གི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་ས་...
 ཞེན། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱིས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་ནི། འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱིས། །རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་ནི་ཐེག་གསུམ་གྱི། ལྷ་དང་ལས་ནི་
 འདས་པའོ། །དེ་ལྟར་མོད་གྱི་མཆོན་ཉིད་མ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ན་
 འདིའི་མཆོན་ཉིད་རི་ལྷ་རྒྱ་ཡིན་མི་ཤེས་ས་ཞེན་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་...
 མཆོན་ཉིད་ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ལྷུ་
 རྣམ་བཤད་པོ་དང་བྱད་པར་རྒྱ་གདགས་པའི་སྐྱོན་ས་རི་ལྷར་...
 མཛོན་པར་བཟོད་པར། རྣམ་བཤད་དག་པ་མ་ཡིན་པའི།
 ཀུན་རྒྱ་རྒྱལ་པ་ཅམ་ཏེ་མེད་བཞིན་རྒྱར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་
 ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་མེད་
 ཅིང་། རྒྱལ་པ་ཅམ་ནི་རྣམ་བཤད་པ་ཅམ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་
 ཀུན་རྒྱ་རྒྱལ་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི།
 གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པའི་བྱད་པར་མེད་པ་དང་། བཟོད་
 པར་བྱ་བ་དང་ཟོད་པར་བྱེད་པ། བྱད་པར་མེད་པའི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན། །སྤར་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་པ་སྒྲུབ་ཕྱིར་འབྲུལ་བ་ནི། གུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་གུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ནམ་པ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་རྒྱ་མཐི་སྒྲུབ་པ་
ཆོན་དང་ནོར་དང་འབྲུལ་ལ་ཕྱགས་པ་སྒྲུབ་ཞིང་། བདག་མེད་པ་
ནམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའང་སྒྲུབ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཅིའི་
དོན་གྱིས་མེད་པ་དང་སྒྲུབ་བ་དག་པས་གང་རུང་ཞིག་མེད་པར་མི་
འདོད་ཅེ་ན་གལ་ཏེ་མེད་པ་དང་སྒྲུབ་བ་དག་ལས་གང་ཡང་.....
རུང་བ་ཞིག །མེད་ན་འབྲུལ་བ་དང་མ་འབྲུལ་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ནམ་པར་བྱང་བ་མི་
འབྲུང་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་མེད་པ་ཁོ་ནར་ལྟར་ཏེ་སྒྲུབ་པར་མ་
ལྟར་ན་ནི་དེ་མེད་པས་འབྲུལ་བར་མི་འལྟར་ཏེ་མེད་པ་མེད་པ་ཉིད་
དུ་མ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུལ་བ་མེད་ན་མ་འབྲུལ་པ་ཡང་མེད་
པར་འལྟར་ཏེ་མ་འབྲུལ་བ་ནི་དེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མེད་པར་འལྟར་ཏེ་དེ་ནི་
འབྲུལ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མེད་ན་ནམ་པར་བྱང་
བར་ཡང་མི་འལྟར་ཏེ་དེ་ནི་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབད་པ་མེད་པ་གྲོལ་བར་འལྟར་
བས་ན་མངོན་སུམ་དང་འགལ་ལོ། །འོན་ཏེ་སྒྲུབ་བ་ཁོ་ནར་འལྟར་
གྱི་མེད་པར་མ་ལྟར་ན། དེ་ལྟར་ན་འང་མེད་པ་མེད་པས་འབྲུལ་བར་
མི་འལྟར་ཏེ་སྒྲུབ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུབ་ན་མ་འབྲུལ་

བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་ནི་སྤྲུལ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཅི་ཆོས་དང་ཆོས་
ཉིད་དག་གཅིག་པ་ཉིད་དམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཏུ་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱ་.....
སྤྲུལ་ན། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཅ་དག་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་
དང་། མ་མ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡོད་པ་སྟེ་
ཆོས་ཉིད་དང་ནི་མེད་པ་སྟེ་ཆོས་དག །ཁྱད་པར་ཡོད་པས་
གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་ཆོས་ཉིད་ནི་ཆོས་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་
སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཐ་དད་ཏུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་.....
རོ། །དེ་ལྟར་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་དག་ལས་རི་ལྟར་ཆོས་དེ་ལ་
ཞུགས་པའམ་རི་ལྟར་ཞུགས་པར་ཞུགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན་འཆད་.....
པར་འགྱུར་བ། རྣམ་པ་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་དག་ལ། །འབྱུག་པ་ལྷ་
ན་མེད་པ་སྟེ། །དེ་དག་གང་ཞེ་ན། མཆན་ཉིད་དང་ནི་བྱུང་པ་
དང་། །གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་། །གནས་ནི་བྱན་
མོང་པ་དང་བྱན་མོང་མིན་པ་དང་། །གཞུང་བ་དང་འཇིན་པར་
སྒྲུང་བ་ནི། མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུག་པས་སོ། །དེ་ལ་མཆན་
ཉིད་དང་འབྲས་བུ་བྱུང་པ་དང་། །གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་
པ་སྟེ་གསུམ་སོ་འདི་རི་ལྟར་མདོན་པར་བརྗོད་པར་སྒྲུང་བ་ཡང་.....
དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀླན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། མེད་པ་དང་སྒྲུང་བ་དག་
ལས་གང་རུང་ཞིག་མེད་ན་སྐྱེས་དང་། །གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་སོ་
སོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་རི་ལྟར་མདོར་བསྟན་བཞིན་ཏུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །གང་ཞིག་འཁོར་བ་དང་གནས་གང་ཏུ་འཁོར་བ་ན།

དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བྱུང་པར་གནས་པ་ལྟེ། སེམས་
ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྣོད་གྱི་ཁམས་ཡིན་ལ། སྣོད་གྱི་ཁམས་ནི་
སྤྱན་མོང་དུ་སྤང་བ་ལྟར། རྣམ་པར་རིག་པ་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱུད་སྔ་སྔར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་སྤྱན་མོང་བ་
དང་། ཡང་ན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་སྣོད་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྣོད་དང་། གཞན་གྱིས་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་བྱུང་བ་
དང་ཆར་གཅད་པ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་ནི་གཞོད་པ་
དང་། སྔོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་འདྲོད་ཆགས་སོགས་
ཀྱི་སྦྱོར་རྒྱུད་སྔ་སྔ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་ཏེ། བདག་པོའི་
ཁྱེད་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་ཕན་ཚུན་རྒྱ། ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སེམས་
ཅན་གྱི་ཁམས་སྤྱན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་
རི་ལྟར་ཞེན་དེ་ལ་གནས་ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་མཐོང་
རིག་པ་འདུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། བདེ་བ་དང་
ཐུག་བསམ་བ་དང་དགེ་མི་དགེ་ལྡང་མ་བསྟན་པའི་ལས་དང་མཐོང་
འཆི་འཕྲོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ནི་བཅེངས་པ་དང་། ཁྲོལ་བ་
རྣམས་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་གནས་ལ་སོགས་
པ་དེ་དག་ལྟས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་སྔོན་རིག་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཕན་ཚུན་རྒྱུད་སྔ་སྔར་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་
རིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །གཟུང་བ་

དང་འཛིན་པ་སྤང་བ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་བ་
ཐུན་མོང་བར། སྤང་བ་རྒྱུད་སོ་སོའི་འཛིན་པ་འོ་རྒྱལ་པར་རིག་
པའོ། །འཛིན་པ་འོ་རྒྱལ་པར་རིག་པ་ལ་དེར་སྤང་བའི་ཆོ་རྒྱལ་པར་
ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རྒྱལ་ཏུ་ཐུར་པ་འོ་རྒྱལ་པར་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་
གྱི་རྒྱལ་པར་རིག་པ་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱུད་སོ་སོ་ལ་དེར་
སྤང་བའི་རྒྱལ་པར་རིག་པ་སྟེ་བ་ཡང་གཅིག་གི་རྒྱལ་པར་རིག་པ་……
གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཏུ་འཐུར་བ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཅིག་ཤོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །གཞུང་བ་རྒྱལ་པར་རིག་
པའི་རྒྱལ་པར་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སེམས་……
ལས་ཐུང་བ་རྒྱལ་པར་ནི། མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་
གཞག་པའོ། འཛིན་པའི་རྒྱལ་པར་རིག་པ་ལ། །ལན་ཚུན་
ཡུལ་ཏུ་ཐུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པ་དག་ལ་ནི། རང་གི་རྒྱལ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
གཞན་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། མཉམ་
པར་གཞག་པ་དག་ལ་ནི། །ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་རྒྱུད་ཡུལ་ལ་
དེའི། གཞུགས་བརྟན་རབ་ཏུ་སྤང་བས་གཞན་གྱི་སེམས་ལ་
སོགས་པ་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྤྱར་རང་གི་རིག་པ་
ཉིད་ཡུལ་ཡིན་པས་རྒྱལ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རྒྱལ་ཏུ་ཐུར་པའི་རྒྱལ་
མེད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞུང་བར་སྤང་བ་མེད་དོ། །གཞུང་བར་
སྤང་བ་དེ་མེད་པར་བྱལ་ན། འཛིན་པར་སྤང་བ་ཡང་མེད་

པར་བྱུང་པ། །གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
པའི་དོན་ཏོ། །རྩ་མཆན་དེ་ལས་ཀྱང་གི་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་
བར་སྒྲུབ་བ་མེད་པ་ལ། །འཆུག་པ་བྱུང་སྟེ་སྐྱེ་མ་མེད་པའི་
བག་ཆགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་ཏུ་ཞེན་པ་ཀྱན་ནས་སྒྲུབ་བ་བྱུང་།
པས་སོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་མ་བྱུང་བར་ལང་
འགལ་བའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བར་མཐོང་བ་ལ་སྐྱེས་པའི་རྩ་.....
ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཆུག་
པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ། རྩ་བ་བྱུག་
གིས་ཆོས་ཉིད་ལ། །འཆུག་པ་བྲུ་ན་མེད་པ་སྟེ། །མཆན་ཉིད་
དང་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་དང་། །ལེས་པར་འབྱེད་པ་དང་རྟེན་པ་
དང་། །རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཉེ་བར་སྐྱེན་པ་
ལ་འཆུག་པས་སོ། །མཆན་ཉིད་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་
བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་བྱུང་བར་མེད་པའི་དེ་.....
བཞིན་ཉིད་དེ་མདོ་གི་རི་རྩ་བ་བཞིན་ནོ། །གནས་ནི་གཟུགས་ལ་
སྐྱེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། །གཟུང་རབ་མདོ་སྟེ་
དབྱངས་ཀྱིས་བསྟུང་པ་ལ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཉིས་སྟོན་
པ་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ནམ་པར་བྱང་བས་བསྟུས་པའི་...
དབང་ཏུ་བྱས་པའོ། །དེ་ལ་ལེས་པར་འབྱེད་པ་ནི། །ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་ལ། །བརྟན་པའི་རྩ་བ་བཞིན་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས། །བསྟུས་པའི་རྩ་བ་པའི་ལམ་སྐྱོད་པ་དང་བསམ་པ་དང་

[illegible]

འཇུག་པས་སོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པའམ་རྩ་སྒྲ་
འཇུག་པ་ནི། མཛུགས་བ་ཡི་བྱི་མ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་གོ་
རིམ་བཞིན་མི་སྒྲུང་བའི་དོན་དང་། སྒྲུང་བའི་དོན་ཏུ་དེ་བཞིན་
ཉིད། །བྱི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་ཟུར་
པའི་རང་བཞིན་ཏུ་བསྟན་པ་འོ། །དངོས་སུ་རྩམ་ལ་འཇུག་པ་ནི།
བྱང་ཚད་བ་སྟོད་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་.....
ཡོངས་སུ་ཟུར་པ་དང་། མདོ་ཐུན་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཀྱི།
དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཟུར་པ་དང་། བྱམ་ཚད་མིན་པ་
ལེམས་ཅན་གྱི། །ཁམས་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་པ་ཡི། །དེ་བཞིན་
ཉིད་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཟུར་པ་འོ། །དེའང་གནས་ཡོངས་སུ་ཟུར་པའི་
དངོས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ནམ་པར་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཟུར་པ་སྟེ། དེའི་
རྩམ་སུ་སོང་བའི་དབྱེ་བ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་སྒྲུང་བ་དང་
འདོམས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་ཟླ་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་
གནས་ཟུར་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་
ལེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཟུར་པ་
སྟེ་བྱམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་ཟུར་པ་སྟེ་མ་དེ་ནི་བྱམ་
ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཚོས་རྣམས་དང་ནི། རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །བྱུང་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པ་ནི། །
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་ལེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་.....

ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱ་བ་དང་། ཆོས་སྤྱད་ཡོངས་སུ་དག་
 རྒྱལ་སྐྱོད་པ་དང་། རྒྱལ་པའི་སྤྱད་ཆོས་པས་ག་རིམ་བཞིན་ཏུ་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ལ་གཞིགས་པ་དང་། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་རོ་མཚར་
 གྱི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་འདྲམས་པ་དང་ནི་གཞན་དོན་.....
 བསྐྱལ་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཉིད། ཆོས་པའི་བྱ་བ་དང་ལས་
 ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་རྟགས་པ་ལ་འབྱུག་པ་ནི། བྱ་བ་རྣམས་པ་
 གསུམ་གྱིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་བྱང་ཆུབ་.....
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་ལྷུང་པ་བྱ་བ་དང་ཏུ་.....
 འཕགས་ཏེ་རྒྱལ་སྐྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲོན་པས་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ལས་....
 གྱི་བྱ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་པ་ཡི། །གསུང་རབ་ལ་
 དམིགས་པའི་བྱ་བ་དང་ས་བཅུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་.....
 རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལ། རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའི་བྱ་བ་དང་རོ། །
 གནས་ཡོངས་སུ་ལྷུང་པའི་གནས་སམ་རྟེན་ལ་འབྱུག་པ་ནི།
 རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡོ་ཤེས་ལ། འབྱུག་པ་རྣམས་པ་བྱུག་གིས་
 ཏེ། དམིགས་པ་དང་མཚན་མ་ཐུངས་པ་དང་། ཡང་དག་པ་
 ཡི་སྒྱུར་བ་དང་། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་ལན་ཡོན་དང་། །
 ཡོངས་སུ་ཤེས་ལ་འབྱུག་པས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་རྣམས་པར་མི་
 རྟོག་པའི་ཡོ་ཤེས་དེའི་དམིགས་པ་ལ། འབྱུག་པ་ནི་རྣམས་པ་
 བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་ཞི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་པའི་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་ལ་ཐོས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཐོས་པ་དང་།

དེ་ལ་འཇམ་པ་སྟེ་བ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཁྱིམ་རྩེ་གསལ་ཞི་ཡོངས་སུ་
རྩེ་གསལ་པ་ཉེ་གང་ཅུང་ཞིག་མེད་ན་དེ་མི་སྟེ་བས་སོ། །གཉིས་པ་
མཆན་མ་སྤངས་པ་ལ། འཇུག་པ་ཡང་ནི་རྩམ་པ་བཞི་ཉེ། མི་
མཐུན་པའི་སྟོགས་འདྲ་ད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་སྤངས་པ་
དང་གཉེན་པོ་མི་སྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་སྤངས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་ཉིད་དོ་སྟམ་པའི་འབད་ཚུལ་ཡང་སྤངས་པ་དང་ས་.....
རྩམས་སུ་བསྐྱོམས་པས་རྩྭ་གསལ་པར་བྱ་བ་ཡི། མཆན་མ་དག་ནི་
སྤངས་པ་ལས་སོ། །འདིས་ནི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། དང་
པོ་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་དང་རྩྭ་གསལ་པར་སྤངས་པའི་
ཁྱིམ། རགས་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་འབྲིང་
དང་གཞུམ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་...
པ་མོ་དང་། བཞི་པ་ནི་བསྐྱོམས་བྱའི་འབས་དུ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་རིང་
ཏུ་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི། མཆན་མ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་དག་པ་ཡི་རྩྭ་པ་ལ། འཇུག་པ་ཡང་ནི་རྩམ་པ་བཞི་
ཉེ། རྩམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་དམིགས་པ་ཡི་ནི་རྩྭ་པ་དང་།
དོན་མི་དམིགས་པ་ཡི་རྩྭ་པ་དང་། རྩམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་
དོན་མེད་ན་རྩམ་པར་རིག་པ་མི་འཐད་པས་དམིགས་པ་མི་.....
དམིགས་པའི་རྩྭ་པ་དང་། གཉིས་སུ་མི་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་
མེད་པ་དམིགས་པའི་རྩྭ་པ་འོ། །དེ་ལ་མཆན་ཉིད་འཇུག་པ་
ནི། རྩམ་པ་གཞུམ་བྱིས་ཤེས་པར་བྱ་ཉེ། ཚུམ་ཉིད་གནས་པ་

ཉིད་ལས་ནི། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲ་མེད་ཅིང་བརྒྱན་ཏུ་མེད་
པའི། ཆོས་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རྟོགས། །ལྟར་བ་མེད་
པ་ལས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་དང་ནི། རི་ལྟར་ཡིད་ཀྱིས་མཛོན་
པར་བརྒྱན་པ་དང་། དབང་པོ་ལྷུང་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་
དང་། རྩོད་ཀྱི་འཛིན་ཉིན་ཀྱི་ལྟར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོགས། དེ་ལྟར་ན་
ཅི་ཞིག་བརྟན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེས་ན་འདིས་ནི་གཟུང་བ་དང་
འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་སྒྲ་བརྟག་ཏུ་མེད་པ། མཛོན་པར་
བརྒྱན་པས་བརྟན་ཏུ་མེད་པ་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པར་……
གནས་མེད་པ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པར་ལྟར་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་
པར་རིག་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་རིག་མེད་པ། རྩོད་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་
ལྟར་པས་གནས་མེད་པ་ཞེས་བྲུ་བ་ཞེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
ཡོ་ཤེས་ཀྱི། མཆོན་ཉིད་མཛོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་བརྒྱན་པ་ཡིན་ནོ། །
ལྟར་བ་ལས་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བརྟན་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད།
ནམ་མཁའི་དབྱིལ་དང་མཉམ་པར་ལྟར་བའི་ཕྱིར་རྟོགས་ཏེ་དེའི་ཡུལ་
ཅན་ཀྱི་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྟོགས། །འདྲ་བུ་དང་
ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་པ་སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་པ་ཞེ་སྟེ།
རྒྱ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོགས། །
ལན་ཡོན་ལ་འབྱུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཞེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་རྒྱུ་གས་
པར་གྱུར་པས་གནས་ཡོངས་སྒྲ་གྱུར་པ་རྩོབ་པ་དང་། གོང་ན་
མེད་པའི་བདེ་བ་མཆོག་རྩོབ་པས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་……